

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ท่านผู้สิ้นกิเลส

ก่อนจึงหัน

พระอย่ามาเลอะเทอะในวัดนะ ตั้งหน้าตั้งตามาปฏิบัติศีลธรรมให้ตั้งหน้าตั้งตา ปฏิบัติจริง ๆ อย่ามาเลอะ ๆ เทอะ ๆ ให้เห็นนะ เราเบื่อพอแล้ว เบื่อพระเรานั้นแหละ ไปที่ไหนเห็นแต่รูปพระหัวโล้นผ้าเหลือง โก้เก๋แบบโลกเขา สกปรกยิ่งกว่าโลก จำให้ตึนะ เราอยากเป็นอย่างนั้นหรือ ถ้าไม่อยากเป็นอย่างนั้นเอาแรงความเพียร ชำระตัวสกปรกอยู่ในหัวใจนั้นออก ไม่งั้นมันจะเลอะเทอะกันหมดทั้งโลกนั้นแหละ โลกทั้งโลกนี้มันเลอะเทอะอยู่ที่จิตใจด้วยอำนาจของกิเลสที่เป็นยอดสกปรก มันปกคลุมอยู่ในหัวใจ แสดงกิริยาออกเป็น ส้วมเป็นถ่านไปหมดทั้งโลกทั้งสงสาร ยังโอ้อ่าว่าดี นั่นเห็นไหมกิเลสกล่อมคนให้เป็นบ้า สด ๆ ร้อน ๆ

เอาธรรมจับเข้าไปซิ ว่าพระพุทธเจ้าเป็นของเล่นหรือ กิเลสเป็นของดีของดีหรือ มันขึ้นบนหัวใจเราเห็นไหมนั่น มันดีที่ไหน ถ้าว่าเป็นของดีพระพุทธเจ้าจะชำระและสอนให้ชำระทำไม ถ้าเห็นพระพุทธเจ้าเป็นองค์เลิศแล้วจิตใจของเราที่จะพอใจในการชำระ กิเลสนี้จะหนักเข้าไป ๆ นะ นี่เห็นตั้งแต่พวกส้วมพวกถ่านคือกิเลสนั้นแหละ เป็นของดีของดี โลกจึงเป็นบ้ากันไปทั้งโลก ไปที่ไหนมีตั้งแต่ความทุกข์เดือดร้อน ไม่เข็ดไม่หลาบ รายไหนที่ไม่มีทุกข์ฝังอยู่ที่หัวใจ อย่างน้อยฝังที่หัวใจ สุมอยู่นั้น มากกว่านั้นกระจายออกมา โอ้ย เหมือนกับส้วมกับถ่าน อยู่ในส้วมเป็นอันหนึ่ง กระจายออกมานอกจากส้วมแล้วเลอะเทอะไปหมดนะ นี่ละของเหม็นเป็นอย่างนั้น กิเลสมันเป็นอย่างนั้น

ให้จำให้ดีพระเรา อย่ามาหาสดรู้สดเห็นเรื่องโลกเรื่องสงสารนะพระ ถ้าจับได้ไล่หนีเลยนะ มันเก่งไปทางอย่างนั้นนะพระเรา โลกเขาเป็นยังงี้ก็อยากรู้อยากเห็นกับโลกเขา นี่ละตัวสำคัญมาก มันมาหาธรรมแต่มันไปหาส้วมหาถ่านแบบนี้แหละ มันเลอะเทอะจริง ๆ นะเวลานี้ ศาสนาจนจะไม่มีเหลือ พระพุทธเจ้าจะไม่มี ความหมาย มีแต่กิเลสเหยียบเหยียบลงตลอด จนไม่เห็นพระเศียรหรือหัวพระพุทธเจ้า มีแต่กิเลสขึ้นแทน ๆ มันเอามาโปะนะซี พวกเปรต พวกผี พวกเรานี้แหละ ไม่รู้จักบุญจักบาป มีแต่กิเลสเป็นของเลิศของเลอ เอากิเลสไปโปะหัวพระพุทธเจ้า นอกจากโปะหัวเจ้าของจนเต็มไม่มีที่โปะแล้วก็โปะพระพุทธเจ้าเข้าไปซิ

จำให้ตึนะ เลอะๆ เทอะๆ นะเวลานี้ พระเรานี้เลอะเทอะมากที่สุด ให้ดูตัวเองนะ เราเป็นพระด้วยกันทุกคน อย่าหาแต่โอ้อ่าฟูฟ่า เป็นบ้ากับกิเลสไป บวชมาเพื่อชำระกิเลส เลยกลายไปเป็นบ้าของกิเลสแล้วนะเวลานี้ พระเรานี้ดูให้ตีทุกคน นั่งฟังอยู่นี่นะ เป็นยังไง เราเป็นพระ หรือเป็นเปรตหรือเป็นผี หรือเป็นส้วมเป็นถ่าน หรือเป็นเทวทัตรบ พระพุทธเจ้า ให้ดูตัวเองนี่นะ มันเลอะเทอะขนาดนั้น เอาละให้พร

หลังจ้งหัน

วัดเม็งรายตึนะ ดูแล้ว เทียวดูหมด โอ้ยเหมาะสมมาก เป็นวัดป่าได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ถึงสภาพจะเหมือนวัดบ้านก็ตาม คือสภาพเหมือนวัดบ้าน สิ่งก่อสร้างหุรหุราฟูฟ่าตามเรื่อง ของวัดบ้านเขา แต่เนี่ยจะว่าสิ่งก่อสร้างเหมือนวัดบ้านตาม แต่รอบ ๆ นั้นเป็นที่สงบสงัด กุฎิ พระอยู่เป็นที่ ๆ แล้วรอบ ๆ นั้นสงบหมด ต้นไม้เต็มไปหมด ไปเทียวดูหมด เรียกว่าเป็น ป่าได้อย่างดีทีเดียว ไม่ผิดอะไรกับวัดป่าแหละ อย่างสิ่งก่อสร้างก็ให้มันเป็นก่อสร้างไปเสีย พระก็ภาวนาอยู่ พระก็เป็นพระไป ดูแล้ววัดนี้ วัดเม็งรายมหาราช รู้สึกดูดีเต็มภายในจิตใจ

เพราะฉะนั้นจึงเทียวชอกแซกไปหมดเลยนะ เขาจะว่าหลวงตาผีบ้า ถ้าเขาไม่เคยจำ หน้าเราได้เขาจะว่าหลวงตาผีบ้ามาจากไหน เป็นอย่างงั้นละเรา ถ้าสถานที่ใดเขาไม่รู้เราแล้ว เราจะไปได้ทุกแห่งทุกหน ชอกแซก หาดูความจริงอย่างเต็มहुเต็มตา ถ้าที่ไหนเขารู้แล้วไม่ ไปแหละ แต่เนี่ยวัดเม็งรายคนรู้เสียมาก เพราะฉะนั้นเราถึงต้องหาโอกาสที่เหมาะสมเงียบ ๆ จริง ๆ ไปดู ไปที่ไรเขาก็รู้ว่าเราเสีย เป็นพวกฆราวาส หรือผู้หญิง ผู้ชายเขามองเห็นเราเขาก็รู้เสีย เพราะเราก้ไปเทศน์อยู่แล้ว ตอนที่เราไปเงียบ ๆ ด้อมนุ่นด้อมนี้ ดูป่านี่ป่านี่ ออกไปหมดนะ สภาพที่จะสร้างอรรธสร้างธรรม ความหมายว่างั้น ให้เป็นที่ร่มเย็นแก่โลก

มันอยู่ในป่าในเขานะสถานที่สร้างอรรธสร้างธรรม ธรรมจะเกิด ความสุขจะมี โลก จะร่มเย็นอยู่อย่างนั้นนะ กุฎิของท่านก็น่าดูอยู่ เป็นหลัง ๆ ลงไปต่ำ ๆ เป็นหลัง ๆ เราเลย เตือนสมภารวัดที่นั่น ท่านก็ฟังด้วยความเคารพสนใจจริง ๆ เราก้ตั้งหน้าสอนจริง ๆ ให้ รักษาไว้สภาพนี้ เรื่องก่อสร้างมันเป็นไปแล้วก็ให้มันเป็นไป นี่ท่านมารักษาไว้เนี่ยอย่ามา หุรหุรกับสิ่งนี้นะ ให้หุรหุรในอรรธในธรรมด้วยการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา สำรวม ระวังตน อยู่ในศีลในธรรม มีหิริโอตตปปะประจําตนนะ

วัดนี้เหมาะสมแล้ว ดูดีเต็มอยู่นะ ผมมานี้ดูดูดีเต็ม เราจึงชวนให้ไปดู ไปเงียบ ๆ ชวนให้ดูตรงนี้ แล้วชวนให้ดูตรงนั้น มันหากมีของมันนะในจิต มันก็ด้อมนี้ ๆ เอ้อเข้าทำ ไปจนหมดนะเรา คนไม่ค่อยรู้ว่าเราไปละ นี่หมายถึงวัดป่า เราจะชอกแซกมากที่เดียวด้วย

ความสนใจ สถานที่อยู่ด้วย พระเนรมิตด้วย ข้อวัตรปฏิบัติอะไร ๆ เราจะดูให้หมดเลยเชื่อว่า ควรจะเตือนข้อไหนก็มาเตือน ถ้าไม่เตือนก็ผ่าน เป็นอย่างนั้น ถ้าที่ไหนเขารู้จักกับเรามาก ๆ แล้วมันลำบากนะ จะไปดูพวกวัดป่า ส่วนวัดบ้านเราไม่ค่อยอะไรละ ก็รู้อยู่แล้วสภาพของ วัดบ้าน

สภาพของวัดป่าเป็นสำคัญมาก ๆ นะ เป็นที่อบรมธรรม เป็นที่เกิดของธรรม ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นชื่อว่าความเป็นมงคลจะอยู่ที่นั่น กระต๊อบมีราคาเท่าไร มีคุณค่าขนาด ไหน นั่น ตึกหรือว่ากุฏิก็ชั้นสูงกระต๊อบไม่ได้นะ ป่าไหนก็ป่าไหนเถอะนะสู้ป่าในที่บำเพ็ญ ไม่ได้ สงบสงัดเป็นเครื่องส่งเสริมได้เป็นอย่างดี เราไปสถานที่ใดเห็นที่เดินจงกรม นั่ง ภาวนาของพระเนรมิตแล้วเราชื่นใจ พอใจสอน เป็นอย่างนั้นนะ ถ้าไปจิต ๆ ชัด ๆ แล้วไม่ สอน เฉยเลย นี่จึงว่า โอ้ เหมาะสมมาก ในป่าในเขาพร้อมหมด ขึ้นไปภาคเหนือแล้ว ตรงไหนไม่บกพร่อง

เพราะฉะนั้น พระกรรมฐานจึงชอบอยู่ทางภาคเหนือ เพราะมีสถานที่เหมาะสม ๆ ตลอดไปหมดเลย ไปที่ไหนจะดูตมึ่ม ๆ เป็นอย่างนั้น ไม่ทำให้จิตให้ชืดอะไร ไปเห็นทาง จงกรมของพระ เห็นพระมองดูกิริยาอาการของพระ มองดูข้อวัตรปฏิบัติของพระมันจะ แสดงถึงพระทั้งนั้นเข้าใจไหมละ ถ้าพระมีสติตั้ง มีอรรถมีธรรม มีความสำรวมระวังตนอยู่ นี้แล้ว ดูภายนอกกิริยาอาการแสดงออกของพระที่ทำไว้อะไร ๆ นี้จะเรียบร้อยสวยงามไป หมด อ้าวเป็นอย่างนั้นนะ ถ้าเลอะ ๆ เทอะ ๆ โอ๊ย

อย่างวัดป่าบ้านตาดเวลานี้เลอะเทอะมากนะ จนดูไม่ได้ มองไม่เห็นด้วย ไม่ทราบว่าจะ ปลุกสร้างอะไรขึ้นทางนั้น ถังน้ำสี่ถัง ว่าไม่พอใช้ ที่นี้ก็เป็นการจำเป็น อย่างท่านปัญญามา ขออนุญาตสร้างถัง ทางนั้นเขาติดต่อมาอยากได้ถังน้ำ ธเนศหรือใคร นี่เห็นใหม่หน้าวัด เวลานี้ชืดอะไรแหลกหมด นั่นละเป็นอย่างนั้น เราไม่เคย สิ่งเหล่านี้เพียงอาศัยเท่านั้น ๆ สิ่ง ที่จะฟังเป็นฟังตายจริง ๆ อยู่นี้ ๆ ๆ เพราะฉะนั้นเห็นอะไร ๆ นี้ถ้าไม่เป็นเรื่องเสริมธรรม แล้วจิตชืดไปเลย ไม่เสริมธรรมก็เหยียบธรรมในขณะเดียวกันนะซี

อย่างที่ไปทางภาคเหนือ เราไปนี้รู้สึกว่ามันขึ้นในจิตใจ ชมป่าชมเขา แล้วยังมี ประกาศว่าวัดในป่ามีที่นั่นที่นี้ก็ยิ่งเพิ่มความยินดีเข้าไป ท่านผู้ทรงคุณท่านอยู่อย่างนั้น พอ ได้อยู่เท่านั้น พออยู่ได้ เป็นไปตามสมัยก็เอนไปบ้าง แต่ไม่ให้ลืมนั่นคือเอนไปบ้าง เอนไปตามโลกบ้าง เพราะเป็นความสะดวก เกี่ยวกับเรื่องธรรมะอะไรบ้างเราก็นำมาใช้ ๆ อะไรที่ไม่เป็นประโยชน์ปิดออก ๆ อย่างนั้นจึงเรียกว่าผู้คัดเลือกซี อะไรก็คว้ามับ ๆ โอ๊ย

ไม่ได้นะ แสดงว่าพระเราโง่กว่าประชาชนมาก แล้วจะสอนประชาชนให้มีความเฉลียวฉลาด ชุ่มเย็นได้ยังไง นี่มันวังเข้าถึงนั้นทันที

ถ้าพูดถึงเรื่องความรอบคอบก็ฟังแต่ว่าศาสตราจารย์เอกสอน นั่นละคือจอมแห่ง ความบริสุทธิ์ แห่งความรอบคอบ เลิศเลออยู่ในนั้นหมด แล้วกระจายออกมาก็เป็นความ สวยงามมาโดยลำดับ พระสงฆ์สาวกท่าน อยู่ที่ไหนอยู่แต่ในป่าในเขา ในป่าในเขา ที่นั่นเป็นที่ เพาะอรรถเพาะธรรม สร้างงามอยู่ในป่าในเขา เป็นอย่างงั้นแหละ อย่างโยมกั้งแกพูดอยู่ หนองผือนี้ โห จิตใจส่งมาหนองผือที่ไรสว่างจำครอบครัวหมด ก็คือพระปฏิบัติทั้งนั้น หลวง พ่อนี้ครอบครัวหมด นั้นฟังซิ แกเรียนที่ไหนแต่ทำไมมาพูดได้อย่างอาจหาญ ในวัดหนองผือ นี้สว่างจำไปหมดเลย

หลวงพ่อนี้เรียกว่าครอบครัวหมดเลย ครอบครัวหมดเลย แกพูดอย่างเฉยนะ ก็พูดต่อพ่อ แม่ครูอาจารย์ฟัง ไม่ได้พูดต่อใครฟัง แกพูดอย่างสบาย ด้วยความรู้ความเห็น เวลาเห็น พวกเทพเทวดามาเยี่ยมท่าน มาท่าง ๆ นะ ท่านบอกว่าหนองผือนี้ห่างมากเทวดา ที่มากที่สุดคือทางเชียงใหม่ ภาคเหนือมากที่สุด แทบไม่เว้น เรียกว่าไม่เว้นแต่ละคืนที่จะต้อนรับ เทวดาชั้นต่าง ๆ จนกระทั่งมหาพรหมลงมา ฟังซิพวกเรา แล้วท่านพูดให้ใครฟังเมื่อไร นี่ก็ พูดเฉพาะบรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่อยู่ใกล้ชิดติดพันกับท่าน ท่านก็พูดให้ฟังเวลาที่ควรพูด ถ้าไม่มีอะไรไปสัมผัสท่านจะไม่พูดเลยนะ เจย

เหตุที่จะได้รู้ ได้เห็น ได้ทราบอย่างงั้นก็คือว่าหาอุบายชอกแซกถามท่าน แล้วก็ ได้ ความเข้าใจออกมา ๆ ถามตรงไหน โหย ท่านรู้ไว้ตั้งแต่เมื่อไร ท่านว่าไปอยู่ทางเชียงใหม่ นี้ เทวดาแทบไม่เว้นแต่ละคืน ท่านพูดไว้ว่า อตุลบุตรเต เทวปัญหากัม หกทุ่มไปแล้วแก้ปัญหา เทวดา ท่านบอกว่านี่ท่านพูดไว้เป็นส่วนกลาง นั้นเห็นไหมท่านมาแยกออก เวลาเราอยู่ใน ป่าในเขานั้นสามทุ่มสี่ทุ่มมาแล้ว นั้น คือไม่มีใคร เทวดาไม่ชอบจู้จ้าน เวลา มีแต่พระ ล้วน ๆ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว เทวดาสี่ทุ่มมาแล้ว ไม่ถึงหกทุ่ม เทียงคินไปละ อันนั้นท่าน พูดไว้เป็นกลาง ๆ ท่านว่า

มาทุกชั้นของเทวดา พวกรุกขเทวดา อากาศเทวดา ภูมมเทวดา นี้ไม่ต้องนับ ไม่ ต้องพูดแหละ รักท่าน เคารพท่าน พวกเทวดาชั้นสูงที่มา พวกชั้นสวรรค์มาเป็นชั้น ๆ มา เป็นลำดับลำดับ ที่มารวมกันมาก ๆ ตั้งแต่ท้าวมหาพรหมมาก็มี นั้นเห็นไหมละ นี้ละท่าน เทศน์สอนเทวดาละที่นี้ ดิดปัญหาข้อไหนเขาก็ถามมา ท่านก็ตอบรับกัน ๆ ๆ พอเรื่องเสร็จ ไปแล้วหายเงิบเลย ๆ เรื่องหลวงปู่มนนี่เก่งมากเรื่องเทวบุตรเทวดา ถามท่านดูซินะ ท่าน

พุทธธรรมดาเลย เพราะท่านเคยเหมือนกับเคยกับมนุษย์นี้ ท่านยังพูดเป็นบางครั้ง แต่ท่านก็ไม่เคยพูดใครง่าย ๆ นะ อู๊ย มนุษย์นี้มันยุ่ง ท่านว่า นั่นเห็นไหม

เทวดาเขาไม่ยุ่งนะ ภายในจิตเขาก็แสดงออกเรียบ ๆ มนุษย์เรานี้ก็ริยาทำทางสุภาพ เรียบร้อย ภายในใจมันเป็นไฟจ่อเรา ฟังซินะ อย่างนี้ท่านก็พูดนะ เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงหยาบกว่าเทวดามาก ท่านไม่รู้ไม่เห็นท่านเอามาเทียบได้ยังไงใช้ไหม มนุษย์มัน เทวดาทั้งหลาย ท่านรู้หมดเข้าใจหมด เพราะท่านเคยสังคมาแล้วทั้งนั้น พวกเทวดานี้เวลาถามปัญหาที่มีหัวหน้าถาม ฝากปัญหาถามไปกับหัวหน้า ถามท่านตอบ ๆ นอกนั้นเงียบหมดเลย ท่านว่า เคารพมากที่สุดพวกเทวดาเคารพธรรม เคารพครูบาอาจารย์ เคารพมากจริง ๆ เวลาเหาะมาจากอากาศลงนุ่น ลงห่าง ๆ นุ่น แล้วค่อยเลียบ เดินเลียบเข้ามา

การทำความเคารพเขาทำอย่างแต่ก่อน ที่ว่าทำประทักษิณเดินเวียนรอบ เหมือนอย่างเราวิสาขบูชาซึ่งเดินเวียนรอบโบสถ์นั้นละ ทำความเคารพ คือเดินเวียนรอบสามรอบ ประทักษิณคือเวียนขวา เดินรอบ เทวดาเขายังใช้อยู่ นั่นเห็นไหมละ เขาใช้ประเพณีอันเก่าแก่นั้นแหละพวกเทพทั้งหลาย เวลาเขามาฟังมีหัวหน้า ๆ มา ส่วนมากมาเป็นพรรคเป็นพวก ๆ นาน ๆ จะมีความจำเป็นมามาก ๆ ทีหนึ่ง หลายชั้นมารวมกัน ปกติจะมีเป็นคณะ ๆ เป็นชั้น ๆ พวกสวรรค์ก็เป็นชั้น ๆ มา เวลามีความจำเป็นที่เทวดาทั้งหลายจะมารวมกันนี้ มาตั้งแต่ท้าวมหาพรหมลงมา ฟังซิอย่างนี้ละ เราไปหาที่ไหนได้ยินที่ไหน ท่านไม่เห็นท่านไม่รู้ ท่านไม่ปฏิบัติท่านจะพูดได้ยังไงใช้ไหมละ ก็คือผ่านมานั่นเอง เหมือนเด็กมาตอนเข้านักเรียนมาตอนบ่าย ผู้ใหญ่มา ก็เป็นอย่างนั้น

แต่กับประชาชนแล้วจะไม่ได้ยินนะเรื่องเหล่านี้ เงียบเลย ไปที่ไหนเหมือนกันไม่เคยพูดเรื่องเหล่านี้เลย เงียบ ประชาชนก็เป็นเรื่องประชาชน สอนประชาชน เรื่องเทพเป็นเรื่องเทพ สอนคนละวรรคละตอน อรรถธรรมก็ไม่เหมือนกัน เวลาสอนคนเกี่ยวข้องกับคน ท่านก็ไม่เคยนำพวกเทพมาเกี่ยวข้อง เวลาสอนพวกเทพท่านก็ไม่นำเอามนุษย์ไปเกี่ยวข้อง เป็นคนละวรรคละตอน คนละพรรคละพวก

นี่พูดถึงเรื่องวัดเม็ງรายมหาราช ที่ไหนเราไปแล้วนำดูน่าอยู่ทั้งนั้น พระกรรมฐานมีเยอะนะทางนั้น เพราะป่าเป็นที่สงบสงัดมาก เรื่องราวไม่ค่อยยุ่ง ป่าสงบสงัดมาก พระผู้ต้องการอรรถธรรมท่านชอบอยู่อย่างนั้น ที่พักของท่านก็พออยู่พอไป เหมาะสม แบบหุรหราบแบบกิเลส แบบส้วมแบบถ่านนี้มันดูไม่ได้นะ แบบที่กิเลสพาเป็น นี่ละความสวยงามของกิเลส คือส้วมคือถ่านในสายตาของธรรม

สายตาของธรรมดุกิเลสดูได้ถนัดชัดเจน กิเลสไม่มีที่จะมองดูธรรม ไม่ดู ไม่สนใจ ต่อธรรม เกียดธรรมด้วยซ้ำ แต่ธรรมมองดูกิเลสมองได้อย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นจึงเทียบกันได้ปึงเลยทันที ความสะอาดสะอาดอัน ความดิบความดีที่กิเลสปั่นหัวใจสัตว์โลกให้ติดให้ ดิ้นเป็นบ้ากันมาตั้งกัปตั้งกัลป์นี้ มันยังผลิตขึ้นให้สะอาดขึ้น ทุกวันนี้ยังถือว่าสะอาดสะอาดอัน ผิดปรกติขึ้นมาก ๆ มีความสวยงาม มีความน่าดูน่าชม นี่เป็นเรื่องของกิเลส เป็นความ สะอาดสวยงาม น่าดูน่าชมของกิเลส แต่คือส้วมคือถ่านในสายตาของธรรม นั่น

แล้วธรรมกับกิเลสต่างกันอย่างไรบ้าง ความสะอาด ความสกปรก กิเลสนี้โลก ทั้งหลายยอมรับหมด ชม สวยงาม เพราะฉะนั้นมันถึงติดถึงดิน ปลูกบ้านหลังนี้สู้เขาไม่ได้ ปลูกอีก สู้เขาไม่ได้ปลูกอีก สู้เขาไม่ได้ยกมาเป็นประเภท ๆ คนหนึ่ง ๆ บ้านไม่ทราบก็หลัง ขอให้มีเงิน ให้เขาได้ยอว่า โอ๊ย คนนี้เขามั่งมี เท่านั้นที่เอา เขามีเงินมีทองสร้างตึก สร้าง บ้านไว้ก็ขึ้น ไปอย่างนั้นนะ กระจายออกไปมีแต่เรื่องเขามั่งเขามีไปหมด แล้วก็หุหุหุหุหุหุ ฟา ผู้ที่เป็นบ้าไม่มีเงินก็เป็นบ้ากับเขา ติดหนี้ติดสินพะรุงพะรัง กองหนี้กองสินอะไรจะเกินโลก กิเลส

เมืองเราบ้านเราติดหนี้ติดสินกันระโยงระยางตามกลุ่มตามนั้นไปเรื่อย ในบ้าน ใน ตำบล ในอำเภอ จนกระทั่งจังหวัด ตลอดถึงประเทศไทย ติดหนี้กันระโยงระยางเป็น เหมือนตาข่ายตาแห โลกมันก็อยู่ได้ด้วยวิธีนี้จะให้ว่าไง คนจะฆ่าตัวตายก็มีทุกซุ่มมาก เพราะ ติดหนี้เขาไม่มีอะไรให้เขา แล้วทั่วโลกนี้ติดหนี้กันพะรุงพะรัง สายระโยงระยางครอบ โลกธาตุ นี่เป็นสายแห่งกองทุกข์ของสัตว์เต็มไปหมด ธรรมดูจำไปหมด มันมีสุขอยู่ที่ไหนที่ โลกเป็นบ้ากันอยู่นี้ สมมุติว่าธรรมเป็นตัวบุคคลขึ้นมาละ สมมุติเป็นตัวบุคคลขึ้นมาให้ ธรรมขึ้นมาดู แล้วมันมีความสุขกันที่ตรงไหนน่า ที่เป็นบ้ากันมาตั้งกัปตั้งกัลป์แล้วนี่นะ แล้วยังบั่นกันอีกนะ ตันไม่มี ปลายไม่มี แล้วยังดิ้นกันอีกอยู่นี้ เป็นบ้า พวกบ้าไม่เลิก

สายตาของธรรมดู ท่านดูกระจ่างแจ้ง ท่านดูไม่มีกิเลส ท่านดูตามความสัตย์ ความจริงล้วน ๆ คือกิเลสมันเสกสรรปั้นยอขึ้นมาหลอกโลก อันนั้นสวย อันนี้งาม อันนี้ดี เจ้าของจะทุกซุ่มขนาดไหน บั่นกับว่าความหวัง ความติดความดิ้นมันพาให้บั่น ทุกขในนี้เลย ลืมไป ครั้นพอหันหน้าเข้ามานี้เลยนอนไม่หลับ กินไม่ได้ มันเป็นอยู่อย่างงั้นทั่วโลกทั่ว สงสาร โลกนี้เราว่ามีอะไร ก็มีแต่หุหุหุหุหุหุ สวยงามไปหมด มันมีตั้งแต่เชื้อไฟเผามนุษย์ผู้ หลงทั้งนั้น เหล่านี้เชื้อไฟมันเผามนุษย์ทั้งนั้น ราคาราคามีที่ไหน อยู่ที่ไหนก็เชื้อไฟ ขึ้นน้อย ขึ้นใหญ่เผาไปได้ ภูเขาทั้งลูกมันก็ไปปลูกบ้านปลูกเรือน ทำว่าเป็นตากอากาศอยู่ในภูเขา สบายอยู่ในภูเขาหมด นั่นละคือฟืนคือไฟมันอยู่หมด

สะอาดมานิดหนึ่งนั่นละ ความทุกข์สุขอยู่ภายในหัวใจ คือกิเลสอยู่ในนั้นมันไม่ยอมออก ตัวนี้จึงทำให้สุขอยู่ตลอด กิเลสตัวสุข ภายนอกแสดงออกมากิริยาท่าทางให้ตื่นตาตื่นใจเป็นบ้ากันไปบ้างเป็นบางเวลา นอกนั้นก็ไปสุขอยู่ในหัวอกทุกคน ๆ นี่ละธรรมชาติโลกดูอย่างงั้น ท่านถึงเห็นหมด จึงเรียกว่าโลกวิทู ไม่อย่างงั้นท่านมาสอนโลกได้ยังไง ที่นี้โลกเขามันก็เคยอย่างงี้ของเขาอยู่แล้ว เขาไม่เคยมีความสุขพอเป็นเชื่อให้บินตามนี้ เขาก็บินอยู่ตามในสิ่งเหล่านี้ ถ้ามันมีสองมันก็สนุกเลือกคนเรา จิตใจเรามีทั้งสุข มีทั้งทุกข์ มีทั้งความเศร้าหมองผ่องใส แล้วมันก็มีทางคัดเลือคนะ

ถ้ามันมีแต่มีดตื้อเสียอย่างเดียว เขาก็มีดเราก็มืด กลางคืนก็มีด กลางวันก็มีด ดินฟ้า อากาศ แฉ่งขาวดาวกระจ่างขนาดไหนใจก็มีด มันมีแต่ความมืดๆ แล้วไม่ทราบจะไปเลือกอะไร ถ้ามันเป็นขึ้นภายในใจของคนคนเดียวมันนั่นแหละ มีความสว่างไสว ความสงบร่มเย็น เพราะการบำเพ็ญธรรม มันก็ปรากฏขึ้นมา เอ้อ เป็นอย่างนี้ นั่น เริ่มแล้วนะ เอ้อ จิตนี้สงบอย่างนี้ สบายอย่างนี้ นี่เราตั้งแต่เกิดมาเราไม่เคยเห็นความสุขอย่างนี้ ความแปลกประหลาดอย่างนี้ มันก็ตื่นเต็นนะซิ จากนั้นก็ดูตึ่ม ดูตึ่มมันก็พากเพียร

ต่อมาค่อยปรากฏขึ้น ก็เห็นโทษสิ่งที่ถูกเผามานานแสนนานค่อยเห็นๆ ที่นี้ขยับเข้าทางนี้ ทางนั้นก็ค่อยห่าง เพราะจิตใจไม่ไปสนใจกับมันมากยิ่งกว่าความสงบร่มเย็น มันก็ค่อยเปิดกว้าง เปิดออก ๆ พอธรรมเปิดออกตรงไหนหาที่ต้องติไม่ได้ มันก็ยิ่งเบิกออก ๆ ใจดวงเดี๋ยวนี้แหละ จึงว่ามีธรรมเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างชำระกิเลสทุกประเภทได้ นอกจากธรรมแล้วไม่มี โลกธาตุนี้กว้างแสนกว้าง ศาสนามีกี่ศาสนา ถ้าเป็นศาสนาของคนมีกิเลสเป็นคลังแห่งกิเลสแล้ว มันก็คือคลังของพินของไฟอันเดียวกันหมด

คำสอนของกิเลสก็มี คำสอนของธรรมก็มี คำสอนของกิเลสก็คือเสกสรรปั้นยอตัวเองขึ้นเป็นศาสดา สอนโลกสงสารด้วยศาสนานั้นศาสนานี้ ก็กลายเป็นศาสนาชนโคไปหมด เขาโคก็เลยไม่มี คือศาสนาที่พูดตามความสัตย์ความจริง รื้อชนสัตว์ออกจากโลกโดยถูกทางๆ มันไม่มี มันมีแต่ศาสนาชนโค สอนให้กล้าหาญชาญชัยในสิ่งที่จะเป็นบาปเป็นกรรม เช่น ผ่าคนได้ไปสวรรค์ พระเจ้าให้ฆ่าคนแล้วไปสวรรค์ คนนั้นยังกล้าหาญฆ่าคนเพื่อจะไปสวรรค์ มันสร้างนรกทั้งเป็นเห็นใหม่ละ มันชัดอย่างนี้ ไม่ได้ตำหนิใคร เราเอาความจริงมาพูด มันพวกชนโค ตรงไหนๆ ก็มีแต่ลากสัตว์ลงนรกๆ

คำสอนใดที่จะประเสริฐพอชนขึ้นมา คำสอนใดพอเป็นเขาโค ชนโลกขึ้นมาจากชนให้เป็นเขาขึ้นมาที่มีที่ไหน พิจารณาซิ นี่พูดจริงๆ เราจวนจะตายแล้ว เราก็ไม่เคยกล้าเคยกลัวกับผู้ใดจะมาดูถูกเหยียบหยามทำลายอะไร เราก็ไม่เคยสนใจ เราเอาธรรมชาติความเป็น

จริงนี้มาพูดตามหลักความจริงนี้เท่านั้นเราก็พอใจแล้ว ว่าเราทำได้ประโยชน์แก่โลก ส่วนเขาจะยึดถือเอามากน้อยเป็นเรื่องของสัตว์โลก กรรมดีกรรมชั่วของสัตว์โลกเอง ถ้าเทียบถึงเรื่องคำสอนหรือศาสนา มันมีแต่ชนโคเต็มโลกเต็มสงสาร ไปที่ไหนที่จะไม่มีศาสนามีเทรอนั้นละมีอยู่ตรงไหนคือชนโคทั้งนั้น สอนโลกผิดๆ ถูกๆ ลากกันลงนรกให้เป็นบาปเป็นกรรม แล้วก็ลงนรก เพราะอุบายวิธีการเป็นโครงการของกิเลสทั้งหมด ออกจากใจของผู้เป็นหัวหน้าศาสนานั้นๆ เพราะไม่มีธรรมที่ถูกต้องดีงามเป็นเครื่องสอนโลก มีแต่กิเลสมันก็สอนกันไป

อย่างฆ่าสัตว์ถ้าฆ่าเพื่อกินไม่เป็นบาป นั้นมันตกแต่งเอาได้ ถ้าฆ่าอย่างอื่นแล้วเป็นบาป ถ้าฆ่ากินไม่เป็นบาป แล้วฆ่าคนอื่นได้ไปสวรรค์ พระพุทธเจ้า-แม้แต่สัตว์อยู่ในครรภ์ยังไม่ให้ฆ่า มันขัดกันอย่างไรฟังเอาซิ นี่ละชนโคมันมืดแปดทิศแปดด้านเต็มโลกเต็มสงสาร มีแต่ชนโค เขาโคที่จะพาสัตว์โลกให้พ้นมีอันเดียวๆ เท่านั้นที่สอนโลกมานี้ สวากขาตธรรมๆ ตรัสไว้ชอบแล้ว นี่คือเขาโค ใครจะบำรุงเขาโคตนเองให้แหลมให้คมขึ้นไปเพื่อหลุดพ้นจากทุกข์ ก็ให้บำรุงตามคำสอนของศาสดาที่สอนไว้เรียบร้อยแล้วนี้ พระองค์เป็นพยานแล้วในความพ้นทุกข์ บาป บุญ นรก สวรรค์ ทรงผ่านไปหมด นิพพานถึงแล้ว มาสอนโลกจะผิดไปที่ไหน

บรรดาสาวกทั้งหลายเป็นผู้ทรงธรรมเหล่านี้ไว้แล้วสอนโลก ผิดไปที่ไหน เป็นอย่างนั้นละ เพราะฉะนั้นจึงว่าเขาโค สอนด้วยความถูกต้องแม่นยำ ที่นี้เวลาศาสนาเป็นเขาโค ชาวพุทธเราลูกพุทธศาสนานี้มันมีแต่ชนโคนะเดี๋ยวนี้ เขาโคธรรมท่านสอนด้วยความถูกต้อง ชนโคนี้บึกบึนฝ่าฝืน หน้าด้าน ตำหนิติเตียนบาป บุญ นรก สวรรค์ ครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องดีงาม ตำหนิพระพุทธเจ้าว่าเป็นโมฆะไปหมด เอาตัวเองเป็นศาสดาเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป นี่พวกชนโค เข้าใจใหม่ มันมีแต่ชนโคเต็ม ลูกศิษย์หลวงตาบวชชชนโคมาก เพราะหลวงตาบวชนี้เป็นตัวชนโค สอนลูกศิษย์ออกมามีแต่ชนโคเกลื่อนกลาดไปหมด เดินไปนี้ระวังไปเหยียบชนโคเข้านะ ชนโคมันมาก เขาโคแทบไม่มี

เดินจงกรมหย็อกๆ ที่นี้เขาโคหลุดแล้ว ไปหาชนโคหมด เข้าใจใหม่ ให้เดินจงกรมหย็อกๆ นี้ เดินจงกรมคือเขาโค พอเดินจงกรมหย็อกๆ นี้เขาโคนี้หลุดแล้ว ไปอยู่กับชนโคเมื่อไรไม่รู้ ไปอยู่กับเสือกับหมอนกับความขี้เกียจขี้คร้านท้อแท้อ่อนแอ ซึ่งล้วนแล้วตั้งแต่ชนโค พวกนี้พวกชนโคนั่งกินนอนกินอยู่กับชนโคทั้งนั้น ไม่ได้ไปหาเขาโคเลย มันมีไหมลูกศิษย์หลวงตาบวชนี้ อาจารย์พาเป็นชนโค จะตำหนิลูกศิษย์เสียทีเดียวก็ไม่ได้ ใ้เราก็เป็นชนโคเหมือนกัน ที่นี้อาจารย์เป็นชนโคแล้วลูกศิษย์จะเป็นเขาโคได้อย่างไร มันก็ต้องวิ่งตาม

อาจารย์ อาจารย์เป็นยังงี้ลูกศิษย์เป็นอย่างนั้น อาจารย์เป็นชนโค ลูกศิษย์เป็นชนโคไปด้วยกัน เลยไม่ทราบว่าจะดูใครต่ำใคร มันพอ ๆ กัน เอาละเพียงเท่านั้น

(ลูกศิษย์อ่านจดหมายของจังหวัดชวนเชิญลงลายมือชื่อ เพื่อถวายคืนพระราชอำนาจในหลวงในการแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราชตามพระราชอัธยาศัย)

เรื่องราวที่ขอมานี้ หากว่าเรื่องราวมันเป็นไปตามที่ว่าใน พ.ร.บ.เล่มนั้น ๆ จริง ๆ ว่าเป็นการลิดรอนพระราชอำนาจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ที่ประชาชนออกความรู้ความเห็นซึ่งเป็นเรื่องของประชาธิปไตยแล้วก็มีการทำได้ ไม่มีอะไรขัดข้อง เข้าใจหรือ เราพูดนี้ก็ไม่ขัดอะไร คำว่าลิดรอนมันเป็นของผิดแล้วนั้น ถ้าไม่ลิดรอนทางนี้ก็ไม่หนุ่ ลิดรอนจริง ๆ หรือ ในข้อนั้นเป็นอย่างนั้นจริงหรือ จริงก็เอากันได้แล้ว แก้ไขกันได้แล้ว เราเป็นเจ้าของของชาตินี้ละ ผู้ออกกฎหมายก็เป็นคนของชาติออกกฎหมาย ทำไมชาติต่อชาติจะแก้ไขดัดแปลงเพื่อชาติของตนให้อุดมสมบูรณ์หรือแน่นหนามั่นคง เป็นความสงบสุขร่มเย็นไม่ได้ ต้องทำได้ เข้าใจไหม ก็เท่านั้นละไม่มีอะไร การทำอย่างนี้เพื่อความดีความดีไม่ใช่เพื่อการทำลายกัน ไม่มี ความเสียหายอะไร ในฐานะของเราซึ่งเป็นประชาธิปไตยด้วยกัน ผิดถูกดีชั่วแก้ไขกันได้ ไม่เอาโทษเอากรรมต่อกันและกัน

(ทางฝ่ายอเมริกาโดยวัดรัตนาวาราม เขาจะถวายผ้าป่าช่วยชาติแต่หลวงตา ในวันอาทิตย์ที่ ๒๓ พ.ย. ๔๖ เวลาบ่ายโมงตรง เขาอยากให้หลวงตาเทศน์สด ๆ บอกไปถึงทางโน้นด้วยครับ) โอ้ย เราเทศน์นี้เทศน์สด ๆ ร้อน ๆ นั้นแหละ นอกจากพวกมาฟังมันจะเน่าเฟะมาฟังเท่านั้น เรายังเทศน์สด ๆ ร้อน ๆ ตลอดเลยเรา นอกจากพวกฟังมันจะเน่าเฟะมาฟังเท่านั้น ถ้าฟังสด ๆ ร้อน ๆ มันก็เต็มทั้งสองฝ่ายนะ ปัญหามีเท่านั้น คราวก่อนที่เขาทอดผ้าป่าวันที่ ๑๖ หรือไง ก็พอดีเราเทศน์ที่จังหวัดเชียงราย บ้านรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ คุณสุรเกียรติ์ เสถียรไทย ก็เอาเทศน์กัณฑ์นั้นแหละส่งให้เลย เทศน์วันนั้นดูจะเป็นวันที่ ๑๕ หรือไง (๑๕ ครับ) เออ ๑๕ แล้วเขาเป็นวันที่ ๑๖ เทศน์เราก็ส่งให้เลย เอานั้นแหละกัณฑ์เทศน์ อันนี้ฟังตอนไหนก็ส่งให้เลย เข้าใจหรือ ก็เราเทศน์มาตลอดแล้ว เอากัณฑ์ไหนก็ได้นี่ ส่งให้เลยได้เลย ก็มีเท่านั้นเองยากอะไร

เรื่องเทศน์และออกช่วยชาติคราวนี้รู้สึกว่าเป็นประโยชน์มากพอสมควร สมกับเราช่วยชาติ เมืองนอกเมืองนาได้ผลประโยชน์ทางด้านธรรมะมาก มีหน้าซำยังได้ทางด้านวัตถุ มาบำเพ็ญประโยชน์ต่อชาติของเขา แม้เขาอยู่เมืองนอกเขาก็เป็นคนชาติไทย เขายังได้ถวายผ้าป่าบังสกุลมา นอกจากได้อรุณได้ธรรม เขายังได้วัตถุนี้อีก แล้วได้บุญจากวัตถุนี้อีก เป็นชั้น ๆ กันไป ก็นับว่าดีอยู่ การนำชาติคราวนี้ได้ทั้งวัตถุและธรรมภายในใจ วัตถุก็ชน

สมบัติเข้าคลังหลวง แล้วกระจายทั่วประเทศเราให้ได้ความเย็นอกเย็นใจด้วยกัน เบาลใจด้วยกัน สร้างนั่นสร้างนี่เรื่อยไป และทางด้านอรรถด้านธรรม ฟังธรรมะเรานี้ทั่วประเทศไทยแล้วยังออกเมืองนอกอีก เป็นเวลา ๖ ปีนี้แล้วที่เทศน์อย่างเปิดเผยมานะ ช่วยชาติมาได้ ๕-๖ ปีนี้แล้ว เทศน์ก่อนหน้านั้น ตกลงก็มาด้วยกันนะที่เทศน์ก่อนหน้า เพราะเอาเทปนี้ไปเปิดออกทางโน้นออกอีกเหมือนกัน เทศน์ที่ศาลาพระนี้มีแต่ธรรมะเด็ด ๆ เผ็ด ๆ ร้อน ๆ จะได้ฟังหมดแหละธรรมะของเรา ตั้งแต่พื้น ๆ จนถึงที่สุด สุตอรรถสุตธรรมสุดกำลังวังชาความสามารถของเรา อยู่ในนี้หมด เราเทศน์เต็มเหนี่ยวแล้ว จะได้ประโยชน์พอสมควร

ที่มันเกิดขัด ๆ ข้อง ๆ กันอยู่นี้ในวงชาวพุทธเอง อย่างผ่านมานี้ พ.ร.บ. นั้น พ.ร.บ. นี้ พระพุทธเจ้าท่านมีที่ไหน เอามาเทียบกันซิ ยกขึ้น สงฆ์ สรรณี คัจฉามิ คำเดียวเท่านั้น กระเทือนไปหมดเลย นี่ตั้งขึ้น ๆ แล้วมากวนกันยุ่ง ตั้งเพื่อกิเลสตัณหา ไม่ได้ตั้งเพื่ออรรถเพื่อธรรม ก็เลยเป็นกิเลสตัณหายุ่งกันตลอดไปอย่างนี้ละ

เราพูดจริง ๆ เราที่มาเล่นอยู่ด้วยนี้ ได้รับคำข้อปรึกษาหรือเสนออะไรต่ออะไรอย่างนี้ เรามาขี้ข้ายำมูตรคุณเฉย ๆ นะ เราพูดจริง ๆ อย่างนี้ละหัวใจมันเป็นอย่างนั้นจะให้ว่ายังไง แต่ก่อนเราก็ไม่เคยพูดเพราะไม่เคยรู้ เวลามันรู้จะให้ว่ายังไง ไม่ว่าจะตามความรู้ความเห็นความเป็น มีแต่พวกมูตรพวกคุณเรื่องยุ่งเหยิงวุ่นวายทำลายซึ่งกันและกัน ไม่มีเรื่องที่จะส่งเสริมกันพอจะได้อนุโมทนา เอ้อ เข้าที่นะอย่างนี้ ไม่เห็นมี มีแต่เรื่องยุ่งเหยิงวุ่นวาย เรื่องของกิเลสนั่นละ ไม่พ้นไปจากที่ว่ากิเลสเข้าแทรกให้ก่อกวนยุ่งเหยิงวุ่นวายกันเพื่อเอายศเอาศักดิ์ เขามองหน้า โอ้ คนนี้เขาดีนะ เท่านั้นก็เอา แต่ไม่ทราบว่ามันได้อะไรหรือไม่ นี่ที่น่าทุเรศมาก

เราก็อุตสาหะบิ๊งขี้ข้ายำมูตรคุณกับโลกทั่ว ๆ ไป เราไม่อวด เราไม่เหยียบใคร เราเอาความจริงมาพูด เพราะหัวใจเราไม่เคยยุ่งกับอะไร ตั้งแต่วันกิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วว่างหมดโลกธาตุตลอดมาอย่างนี้ และจะตลอดไป จะให้เราว่ายังไงอีก เราพูดเล่นเผลอ เราปฏิบัติมาแทบเป็นแทบตาย จะถึงขั้นสลบไม่รู้กี่ครั้งก็หนพึดกับกิเลส จนกระทั่งได้เห็นผลเป็นที่พอใจก็จำออกมาตั้งที่พระพุทธเจ้าสอนด้วยสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว รู้ก็รู้ อย่างนั้นจะให้ว่ายังไงอีก เราไม่มีเรื่องอะไร มายุ่งอยู่นี้ก็เพราะอาศัยโลกอยู่ สงสารก็บิ๊งขี้ข้ายำมูตรคุณไปตามนั้นแหละ คอยแก้คอยไข มีตอบมีรับมีทุกอย่างดังที่เห็นมานี้แหละใช้ไหม เหมือนที่เราเป็นคลังกิเลสคลังพินคลังไฟเผาขึ้นเผาขึ้น มันมาเหยงเราก็ตีเอาซิ อยู่เฉย ๆ เราไม่เห็นมีเรื่องอะไร

ก็มันไม่มีจริง ๆ ในหัวใจนี้ไม่มี ไม่เคยมีอะไรเข้ามายุ่ง ว่าเอ็กิเลสตัวนี้มายุ่ง ไม่เคย นั่นจึงว่า วุสิต พุรหมจริย ธรรมะนี้พอ ฆ่าก็ฆ่ากองทุกข์ รบกับกองทุกข์คือกิเลสสร้างขึ้น นั่นเอง พออันนี้หมดไปมากน้อยความทุกข์ก็ดับไปมากน้อย กิเลสดับโดยสิ้นเชิง ทุกข์ภายในหัวใจก็ดับโดยสิ้นเชิง ดับหมด ก็ยังเหลือแต่ในธาตุในชั้นที่เท่านั้นเอง ธาตุชั้นที่เป็นสมมุติ จิตถึงจะบริสุทธิ์ขนาดไหนก็รับผิดชอบอยู่ในชั้นซึ่งยังไม่ล้มละลายตายจากจิตไป ก็ต้องได้รับความรับผิดชอบโดยสัตยาตญาณหรือโดยหลักธรรมชาติ พาอยู่พากิน พาหลับพานอน พาขับพาถ่าย อย่างนี้มีแต่เรื่องของชั้นที่กวั้นทั้งนั้น จิตท่านไม่ได้กวั้น ไม่มีอะไร มีแต่เรื่องชั้น อยู่ไปวันหนึ่ง ๆ มีแต่เรื่องของชั้น ปฏิบัติต่อชั้นกันอยู่อย่างนั้นตลอดเวลา

เมื่อสิ้นกิเลสตัวก่อนภายในจิตใจแล้ว จิตใจก็ไม่มีเรื่อง มีแต่บรมสุขโดยสิ้นเชิง ตลอดไป เรื่องชั้นนี้มันก็จะยุติกันในวาระสุดท้าย คือลมหายใจสิ้นปีบ ตาย นั่นละที่นี้ท่านก็ปล่อยทันทีเลย อนุปาติเสสนิพพาน เรียกร้อยไปแล้ว สอุปาทิเสสนิพพาน ก็คืออันนี้ยังก่อนก่อนอยู่ ก็ได้ดูแลอยู่ ไม่ใช่ท่านไม่บริสุทธิ์ ท่านดูแลด้วยความบริสุทธิ์ หากดูแลเรื่องธาตุชั้นที่มันไม่บริสุทธิ์ ก็ดูแลตามเรื่องของมันไม่บริสุทธิ์ พอชั้นหมดไปแล้วเรื่องราวทั้งหมดไป สมมุติทั้งหมดไปโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือ นั่นละท่านสร้างธรรมสร้างถึงความพอ พออย่างนั้นจริง ๆ ส่วนโลกไม่มีคำว่าพอ ต้นไม่มี ปลายไม่มี หมุนกันไปอย่างนี้ตลอดเวลา

ถ้าใครอยากให้ความทุกข์และภพชาติค่อยหุดค่อยกุดค่อยตัวนเข้ามา ๆ จนกระทั่งหมดทุกข์โดยสิ้นเชิงแล้ว จงอย่าลืมนิสสัยธรรม ให้พยายามติดเนื้อติดตัวอยู่ตลอดเวลา ถ้าห่างจากนี้เมื่อไรแล้ว วัฏวนความทุกข์ทั้งหลายจะมาพร้อม ๆ กัน เสริมกันเข้าทันที ๆ เพราะตัวนี้เป็นอัตโนมัตติ การสร้างทุกข์ใส่หัวใจสัตว์นี้กิเลสสร้างด้วยอัตโนมัตติของมันตลอดมา เมื่อธรรมได้เอากันเต็มได้ถึงชั้นอัตโนมัตติ ฆ่ากิเลสแหลอกไปแล้วไม่มีอะไรมาทวน หมดโดยสิ้นเชิง คือท่านผู้สิ้นกิเลส

นี่เราพูดจริง ๆ ใครจะว่าเราบ้าเราบออะไรเราไม่สนใจ เพราะโลกมันสูญญาคาศไป แล้ว สูญญโต โลภ อเวกขสุสุ ไปหมดแล้ว มันว่าง ว่าอะไรมันก็เป็นอยู่กับที่เกิดขึ้นนั้น อันนั้นดับไปก็ดับหัวใจเราไม่มีจะเอาอะไรมาเป็น ก็เท่านั้นเอง เราก็มาขยี้ขยาไปอย่างนั้นแหละ พอถึงกาลเวลาแล้วก็ผิงเลยเท่านั้น เราไม่ได้สงสัยในการปฏิบัติของเรา การสอนในธรรมทุกชั้นสอนโลก เราก็ไม่เคยสงสัย ออกมาบทใดบาทใดชั้นใดภูมิใดของธรรม เราสอนเต็มบทเต็มบาทตามขั้นตามภูมินั้น เรียกว่าเต็มขั้นเต็มภูมิไปเลย ไม่เคยได้ตรวจได้แก้ เพราะมันพอแล้วกับนี้ ออกไปก็พอไปเลย ๆ เพราะฉะนั้นการสอนธรรม เราจึงไม่ตามแก้ตามไขเพิ่มเติมอะไรเราจึงไม่มี

แม้จะถอดออกจากเทศน์มานี้ก็พิมพ์ได้เลย ไม่ได้แก้ตรงไหนว่าผิด ไม่มี ถ้าหากจะเป็นการรำคาญบ้าง เช่น ก็ อย่างนี้ละ ตัดออกเสียเท่านั้นเอง เช่น ก็หรือและ นี้ไม่ใช่เป็นความผิดธรรมดาผิดธรรมใช้ไหม ตัดออกไปเฉยๆ เพื่อมันคล่องตัวไปเลย ก็มีเท่านั้น ที่จะให้ผิดธรรมดาผิดธรรมแล้วไปแก้ไขเพิ่มเติมไม่มี เทศน์ที่ไหนเหมือนกันหมด ไม่ว่าที่ไหน ถ้าพูดตามหลักธรรมชาติไม่มีแหละคำว่าสูงว่าต่ำ เทศน์ที่ไหนว่าที่ไหนก็ว่าไป สอนโลกนี้วะ พอจบแล้วก็ไปเลย มีเท่านั้น

โยมอินโตนีเซีย เมื่อวานยังไม่เข้าใจดี ลงไปเดินจงกรมแล้วเห็นร่างกายเปลี่ยนเป็นคนแก่ กลางคืนนอนไม่หลับ มองใบหน้าไม่มีหนังหุ้ม แล้วลูกตาหลุดออกไป เหลือแต่ฟันอย่างเดียว ดูแล้วน่าเกลียดมาก จึงลุกเข้าห้องน้ำไปส่องกระจกก็เห็นเป็นอย่างนั้นจริงๆ

หลวงตา ใจกำลังเห็นอย่างนั้นอยู่ เอากะจกมาส่องมันก็เป็นอย่างเก่า เพราะมันเป็นอยู่กับใจไม่ได้เป็นอยู่กับกระจก พอใจเปลี่ยนนี้แล้วมันก็หายไปเลย เอากะจกมาส่องเท่าไรมันก็เป็นตามกระจก ที่นี้เวลาใจมันเป็นอย่างนั้น เอากะจกมาส่องเท่าไรมันก็ไม่ได้อีกอย่างกระจก มันเป็นตามจิตไม่ได้เป็นตามกระจก

โยมอินโตนีเซีย ร่างกายเป็นอะไรไปก็ไม่เกี่ยวกับจิตใช้ไหมคะ

หลวงตา ไม่เกี่ยวกับจิต คืออันนี้ให้จำไว้ละ เราไม่ต้องวิตกวิจารณ์ตักใจไปไหนเลย นี่พระธรรมแสดงสอนเราทุกวิถีทาง ให้เราอย่าเข้ามาถึงกฎอนิจจัง อย่าไปตื่นตื่นกับมัน เรื่องแปรสภาพมันก็แปร แม้แต่ยังไม่ตายมันก็แสดงให้เห็นอยู่ พระธรรมท่านมาแสดงให้เห็น ให้รู้ไว้ว่าพระธรรมท่านมาสอนอย่างนี้ ทั้งๆ ที่เรายังไม่เคยเป็นอย่างนั้น แต่พระธรรมท่านบอกไว้แล้วเป็นอย่างนั้น ที่นี้เวลาเป็นความจริงมันก็เป็นอย่างพระธรรมท่านบอก มันจะแตกไปหมดตัวนี้ อ้าว จริงๆ ถึงขั้นสุดท้ายนะ นี่ท่านสอนไว้แล้วถูกต้อง อย่าไปตกใจนะ มันจะเป็นอะไรช่างมัน จิตเป็นผู้เปลี่ยนแปลง จิตกับธรรมอยู่ด้วยกันจะแสดงอาการต่างๆ ออกมา โอ๊ย ทุกแบบทุกฉบับ เรื่องนิสัยของผู้ฝึกฝนอบรมนี้ละ เป็นทุกแบบทุกฉบับ แต่ขอให้มีความรู้มีอาจารย์คอยแนะเท่านั้น ไม่งั้นหลงได้ละ เสียได้

ถ้ามีครูอาจารย์ที่ท่านเคยแล้วมาแนะก็ไม่ผิด ดังที่ว่านี้เราก็แน่ใจในการสอนของเรา อย่าไปตื่นตื่นกับมัน นี่พระธรรมท่านแสดง แสดงอย่างนี้ ให้เราเรียนตามนี้ เรียนกฎอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นอย่างนี้ๆ ต่อไปจะแตกสลายทำลายหมดเลย สุดท้ายมันก็เป็นอย่างนั้น เข้าใจหรือ ไม่ต้องตกใจ มันเป็นอย่างไรก็ให้รู้ มันเป็นไปจากจิตนี้ อาการของจิตคืออาการของธรรมแสดงออก

โยมอินโตนีเซีย เห็นใจเป็นไฟด้วยค่ะ

หลวงตา ผู้รู้ว่าใจเป็นไฟไม่ได้เป็นไฟ นี้อาการของใจต่างหากที่ว่าเป็นไฟนี่นะ ผู้รู้ว่าใจเป็นไฟนี้ไม่ได้เป็นไฟ เข้าใจไหม มันเป็นซ้อนๆ กันอยู่อย่างนี้ อย่าไปตกใจ จะเป็นอาการใดก็ตามมันเหมือนอาการอย่างที่ว่า อันนี้แตกอันนี้หักอันนี้ทำลาย มันเหมือนกัน แสดงเป็นไฟบ้าง เป็นอะไรบ้าง เป็นอาการของจิตที่ออกมาให้เรารู้เรื่องของอาการอันนี้ทุกอย่าง แล้วสุดท้ายมันก็ลงกฎอนิจจัง มันไปจากจิตอันนี้ละ ทีนี้พอจิตรู้รอบตัวแล้ว สิ่งเหล่านี้จะค่อยหดเข้าไป หรือละเอียดเข้าไป เปลี่ยนเข้าไปเรื่อยๆ ไม่ได้หยุดแค่นี้ ยังจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ จนกระทั่งจิตละเอียดเท่าไร สิ่งเหล่านี้จะน้อยลงๆ เข้าไปหาจิต เอาเท่านั้นเสียก่อนนะ ไม่ต้องตกใจ ตกใจหาอะไร ถ้าไม่อยากเป็นบ๊วย่าตกใจ เอาอย่างนี้ ต้องสั่งเสียให้ชัดเจนอย่างนี้ไม่มั่นใจไม่แน่ใจ เข้าใจแล้วนะ เออ ไป ทีนี้ให้พร

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาทุกวัน
ได้ที่ www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th